

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ ТА МУЗИЧНОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Історія української музики: Українська музика ХХ століття

Освітній ступінь	Бакалавр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>2–3</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>4–5</td></tr></table>	Курс	2–3	Семестр	4–5				
Курс	2–3									
Семестр	4–5									
Спеціальність	025 Музичне мистецтво 026 Сценічне мистецтво									
Освітньо-професійні програми	«Фортепіано/Орган», «Оркестрові інструменти: Скрипка/Альт/ Віолончель/ Арфа/Контрабас/ Гобой/ Кларнет/ Саксофон/Фагот/ Флейта/ Валторна/ Тромбон/ Труба/ Туба/ Ударні інструменти», «Народні інструменти: Бандура/ Домра/ Балалайка/ Гітара/ Цимбали», Народні інструменти: «Баян/ Акордеон», «Академічний спів: Оперний спів/ Камерний спів», «Диригування: Хорове диригування/ Оперно-симфонічне диригування», «Композиція», «Музична режисура»	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>4,5</td></tr><tr><td>Годин</td><td>135</td></tr><tr><td>Лекції/ семінари</td><td>34</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>67</td></tr></table>	ECTS	4,5	Годин	135	Лекції/ семінари	34	Самостійна робота	67
ECTS	4,5									
Годин	135									
Лекції/ семінари	34									
Самостійна робота	67									
Статус	Обов'язкова									
Форма контролю	Іспит									

Інформація про викладача

ПІБ	Таранченко Олена Георгіївна кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-8038-8927
e-mail	olenataranchenko@gmail.com

ПІБ	Волосатих Ольга Юріївна кандидат мистецтвознавства, доцент
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0003-3713-4187 F-6033-2018 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=GIH943wAAAAJ
e-mail	specradanmau@gmail.com

ПІБ	Станкович-Спольська Рада Євгенівна , кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента кафедри історії української музики та музичної фольклористики
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-5553-9300
e-mail	musicrada66@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета викладання курсу полягає в ознайомленні студентів з основними тенденціями розвитку українського музичного мистецтва від найдавніших часів до початку ХХІ століття, з широким колом творів української музики, що дасть змогу глибше розуміти мистецькі явища та усвідомлювати розвиток українського музичного мистецтва як історично зумовлений процес жанрово-стильової еволюції. Вивчення дисципліни «Історія української музики» має не лише теоретико-пізнавальне, а й велике виховне значення, адже покликане відкрити майбутнім музикантам-професіоналам багату палітру національної музичної культури, відтворити її правдивий образ в усій його повноті, яка ще донедавна не могла бути адекватно представлена з відомих причин соціально-політичного характеру, а також тому, що недослідженими і часто не введеними до навчального обігу були численні сторінки її історії.

Основним **завданням** вивчення курсу «Історія української музики» є: з'ясування суспільно-історичних та загальнокультурних чинників, які визначили еволюцію українського музичного мистецтва; набуття та поглиблення знань стосовно специфіки розвитку українського музичного мистецтва на різних історичних етапах в його типологічній спільності із загальноєвропейськими тенденціями, передусім стильовими процесами, розвитком музичного мислення, становленням певних жанрів тощо; виявлення національної специфіки українського музичного мистецтва та його зв'язків з іншими національними культурами; визначення у кожному музичному явищі ознак наслідування та розвитку певних традицій та новаторських рис; орієнтація у проблемах дослідження джерел української музики; ознайомлення з історико-біографічними матеріалами, що стосуються творчості українських композиторів ХХ століть; детальний аналіз творів, знакових для певних етапів жанрово-стильової еволюції українського музичного мистецтва; поглиблення розуміння особливостей індивідуальних композиторських стилів у їх детермінації комплексом об'єктивних та суб'єктивних чинників; розширення мистецького світогляду, підвищення музичної ерудиції студентів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- історичну обумовленість музичних процесів до початку ХХІ століття;
- причини суттєвих змін фундаментальних принципів музичного мислення;
- закономірності розвитку жанрів європейської музики даного періоду;

уміти:

- орієнтуватися в різноспрямованих процесах розвитку української музичної культури до початку ХХІ ст.;
- виявляти зумовленості музично-історичного процесу суспільно-історичними умовами, особливостями менталітету, духовного життя людини;
- визначати загальні особливості, що притаманні провідним епохальним стилям;
- володіти навичками аналізу партитур з позицій різних традицій нотації та виконавської інтерпретації, що змінювалися протягом століть.

Перелік тем

Тема 1. Вступ до курсу Історія української музики ХХ ст.

Тема 2. Українська музика першого тридцятиріччя ХХ ст. у контексті процесів національного духовного пробудження та загальноєвропейських художньо-стильових тенденцій.

Тема 3. Новаційні риси музичної культури України 1921–1929 рр. Музичний авангард 20-х років та його національна специфіка.

Тема 4. Левко Миколайович Ревуцький – класик української музики ХХ ст. Риси симфонічного мислення.

Тема 5. Українська композиторська творчість у межах радянських ідеологічних канонів (1940 – перша половина 50-х років).

Тема 6. Борис Миколайович Лятошинський – класик української музики ХХ ст. Риси стилю.

Тема 7. Нові ознаки української музичної культури другої половини 50-х – 60-ті рр. Естетичний феномен авангарду 60 х рр.

Тема 8. Стильові пошуки в українській композиторській творчості 70-х – 80-х рр.

Тема 9. Українська музика 90-х рр. ХХ – поч. ХХІ ст. у новітньому соціально-політичному та культурному вимірі. Європейський стильовий контекст.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Telegram, Zoom, WhatsApp або на електронну адресу.

Методи контролю

З метою визначення повноти та тривкості знань і практичних навичок, набутих у процесі засвоєння курсу «Історія української музики», у навчальному плані передбачено іспити у п'ятому семестрі. При проведенні іспитів передбачаються відповіді в усній формі на питання білета. Структура білету відтворює основні форми теоретичної та практичної роботи.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	10
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	10
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	10
4.	Відвідування лекцій	5

5.	Підсумкова контрольна робота	15
6.	Іспит	50
	Всього	100

Критерії оцінювання

На оцінку «відмінно», 90–100 балів, А (за системою ECTS) студент:

- демонструє глибокі знання матеріалу, здобуті у процесі систематичного засвоєння лекційного курсу, участі в семінарських заняттях, якісного опрацювання основної та додаткової літератури;
- володіє знанням музичного матеріалу обсягом 85–100%;
- повно і глибоко розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- усвідомлює зміст музикознавчих понять і вільно володіє спеціальною (професійною) термінологією;
- грамотно ілюструє твердження відповідними прикладами, власними спостереженнями;
- для виконання практичного завдання правильно застосовує теоретичні знання власне з історії музики, а також з інших дисциплін гуманітарного циклу;
- уміє обґрунтувати власну думку, наводячи відповідні приклади;
- демонструє високий рівень знань;
- залучає до відповіді свої аналітичні спостереження, висловлює самостійні міркування, прагне пов'язати набуті знання із завданнями майбутньої професійної діяльності;
- послідовно, повно і логічно викладає теоретичний матеріал.

На оцінку «добре», 82–89 балів, В (за системою ECTS) студент:

- виявляє міцні знання загального масиву матеріалу, основної літератури;
- володіє знанням музичного матеріалу обсягом 80–85%;
- повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- розуміє зміст музикознавчих термінів, проте не завжди точно їх використовує;
- теоретичні твердження правильно ілюструє музичними прикладами, результатами власних спостережень;
- загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності;
- прагне обґрунтувати своє твердження, наводячи відповідні приклади;
- демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу;
- допускає одну-дві неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень;
- не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

На оцінку «добре», 74–81 балів, С (за системою ECTS) студент:

- виявляє міцні знання загального масиву матеріалу, основної літератури;
- володіє знанням музичного матеріалу обсягом 70–80%;
- досить повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- розуміє зміст музикознавчих термінів, проте не завжди точно їх використовує;
- теоретичні твердження правильно ілюструє музичними прикладами, результатами власних спостережень;
- загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності;
- прагне обґрунтувати своє твердження, наводячи відповідні приклади;
- демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу;
- допускає дві-три неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень;
- не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

На оцінку «задовільно», 64–73 балів, D (за системою ECTS) студент:

- загалом розуміє матеріал курсу, демонструє знання, здобуті переважно у процесі роботи з підручниками;
- володіє знаннями музичного матеріалу обсягом 60–70 %;
- не завжди точно розкриває зміст матеріалу;
- розуміє значення спеціальних термінів, але допускає помилки у їх вживанні;
- не завжди теоретичні положення ілюструє прикладами, а у процесі вирішення практичних завдань не повною мірою використовує теоретичні знання;
- не завжди повно і правильно відповідає на питання;
- вирішує завдання фрагментарно;
- демонструє задовільний рівень знань;
- допускає суттєві помилки у вирішенні завдань;
- виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

На оцінку «задовільно», 60–63 балів, E (за системою ECTS) студент:

- загалом розуміє матеріал курсу, демонструє знання, здобуті переважно у процесі роботи з підручниками;
- володіє знаннями музичного матеріалу обсягом 50–60 %;
- не точно розкриває зміст матеріалу;
- загалом розуміє значення спеціальних термінів, але допускає помилки у їх вживанні;
- не завжди теоретичні положення ілюструє прикладами, а у процесі вирішення практичних завдань мало використовує теоретичні знання;
- не завжди повно і правильно відповідає на питання;
- вирішує завдання неповно;
- демонструє задовільний рівень знань;
- допускає суттєві помилки у вирішенні завдань;
- виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

На оцінку «незадовільно» з можливістю повторного складання, 35–59 балів, FX (за системою ECTS) студент:

- виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%;
- неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні;
- не володіє спеціальною термінологією;
- не може впоратися з практичним завданням;
- не використовує теоретичні знання для вирішення практичних проблем;
- неспроможний пояснити, обґрунтувати свою думку;
- неспроможний висловлювати свої думки, щодо поставлених питань;
- допускає грубі помилки у викладенні матеріалу;
- демонструє незадовільний рівень знань.

На оцінку «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни, 0–34 балів, F (за системою ECTS) студент:

- не виявляє знання музичного матеріалу;
- не розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні;
- не володіє спеціальною термінологією;
- не може впоратися з практичним завданням;
- не використовує теоретичні знання для вирішення практичних проблем;
- неспроможний пояснити, обґрунтувати свою думку;
- неспроможний висловлювати свої думки, щодо поставлених питань;
- допускає грубі помилки у викладенні матеріалу;
- демонструє вкрай незадовільний рівень знань.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

Рекомендована література

1. Історія української радянської музики. Київ, 1992.
2. Архімович Л. Шляхи розвитку української радянської опери. Київ: Музична Україна, 1970.
3. Віталій Губаренко: сторінки творчості//Науковий вісник НМАУ ім.Чайковського. Вип. 32. Кн. 4. Київ, 2003. 207 с.
4. Гордійчук М. Леся Дичко. Київ, 1979.
5. Гордійчук М. Г.Майборода. Київ, 1963.
6. Гордійчук М. Українська радянська симфонічна музика. К.: Муз. Україна, 1969
7. Єрмакова Г. Іван Карабиць. Київ, 1983.
8. Єфремова Л. “Лісова пісня” В.Кирейка. Київ, 1960.
9. Загайкевич М. Балети українських композиторів останніх років // Сучасна українська музика. Київ, 1965.
10. Зинькевич Е. Г.Майборода. Київ, 1983.
11. Зинькевич Е. Симфонічні гіперболи. Про музику Євгена Станковича. Ужгород: Ліра, 2002. 208 с.
12. Зинькевич О. Український авангард // Музика, 1992. № 4.
13. Золотовицька І. Д.Клебанов. Київ, 1980.
14. Золотовицька І. 4 симфонія Б.Лятошинського (деякі особливості тематизму і формотворення) // Музична критика і сучасність. Вип. 1. Київ: Музична Україна, 1978.
15. Конькова Г. Ю.Іщенко. Київ, 1975.
16. Кияновська Л. М.Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи. Львів, 1994.
17. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури. Київ, 2011
18. Культурологічні проблеми української музики (наукові дискурси пам'яті академіка І.Ф.Ляшенка) // Науковий вісник НМАУ ім.Чайковського. Вип. 16. Київ, 2002. 379 с.
19. Лісецький С. Євген Станкович. Київ, 1984.
20. Леся Дичко: грані творчості // Науковий вісник НМАУ ім.Чайковського. Вип. 19. Кн. 3. Київ, 2002. 156 с.
21. Лятошинський Б.: Сб. статей. Київ, 1987.
22. Майбура К. В.Кирейко. Київ, 1979.
23. Михайлов М. К.Данькевич. Київ, 1974.
24. Мирослав Скорик // Науковий вісник НМАУ ім.Чайковського. Вип. 10. Київ, 2000. 147 с.
25. Музичний світ Б.Лятошинського: 3б. ст. Київ, 1995.
26. Павлишин С. В.Сильвестров. Київ, 1989.
27. Проблеми української радянської музики. Вип.2. Самохвалов В. Б.Лятошинський. Київ, 1985.
28. М.Скорик: 3б. ст. Львів, 1999.
29. М.Скорик: 3б.ст. // Науковий вісник НМАУ. Вип. 10. Київ, 2000.
30. Станішевський Ю. Український радянський музичний театр. Київ: Наукова думка, 1970
31. Сюта Б. Проблеми організації художньої цілісності в українській музиці другої половини ХХ століття. Київ, 2004. – 120 с.
32. Терещенко А. Українська кантата і ораторія (1945-1974). Київ, 1975.

33. Українська та світова музична культура: сучасний погляд // Науковий вісник НМАУ ім.Чайковського. Вип. 43. Кн. 1, 2. Київ, 2005.|
34. Українське музикознавство. Вип.. 33. Київ, 2004. – 524 с.
35. Щириця Ю. М.Скорик. Київ, 1979.
36. Яворський Е. В.Губаренко. Київ, 1972.
37. Vivere memento. Іван Карабиць // Науковий вісник НМАУ ім.Чайковського. Вип. 31. Київ, 2003. – 232 с.